

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedév e. . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Jajkiáltás

Levelt kaptunk ma. Megint egyet azok közül, amelyeket oly gyakran és napról-napra nagyobb számmal szállít hozzánk a posta. Tisztviselő írta. Városi kis tisztviselő, ami ugyan talán nem is fontos, hiszen a „magasrangú” hivatalnoknak talán még tragikusabb a helyzete, mert hiszen neki — ugyebár — „reprezentálni” is kell és „rangjához méltóan” élni. Ide kívánczok ez a ma érkezett levél a lap vezető helyére. Egyszerűségéért ne rója meg az olvasó. Érzik rajta, hogy minden sora a lélek mélyéből fakad, s ez pótolja a stílművészet hiányosságait.

Ime a panaszos levél:

Leroskadunk!

A lélek még, mint a haldokló embernél, talán órákig, talán napokig — kitart a már kimerült, vánszorgó testben, de a vég itt van . . . Most már nem segít többé az olcsó gyógyszer: a biztatás. Műtét kell, biztos kézzel és azonnal; lehet, hogy ez segít, lehet, hogy már ez sem használ. Hibás a beteg, hibás az orvos. A beteg azért hibás, mert hangtalanul türt, nem, vallott színt, hogy éhes és erre kéri a gyógyítást. Az orvos hibás, mert nem látta meg a bajt.

Ez a közalkalmazottak helyzete. Ezt óhajtom most Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága igen tisztelt tagjainak szíves figyelmébe és megértő jóindulatába ajánlani. Mindenki tudja, minő fizetések voltak békében, háboru előtt — és milyen fizetések vannak most. Ma már lehetetlen észre nem venni az ilyen égbe kiáltó eltéréseket, — a fokozódó drágasággal szemben. Egy osztályt így sanyargatni minden ok nélkül nem szabad.

Nincsen is reá ok, hiszen a fenntartó város jövedelmeit maga is arányosította a haladó drágasággal és (méltán) hangoztatja kiadásainak fokozatosságát. Csupán alkalmazottjainak fizetésében szabott olyan korlátot hátrát, hogy számokkal ideírni csak pírulva tudnám, hiszen a fizetés nagyobb részét az államsegély teszi. Ha részleteznék, sokan, akik pedig már láttak nélkülözést is — könnyezve olvasnák.

De ezt nem akarom, mert soraim nem alamizsnát, de jogos illemtényeket kérnek a változott időkhöz képest és csupán annyit, ami a tisztességes élethez szükséges. Ez az osztály senki megszapordított jövedelmét, senki dus életmódját nem irigyli, de a reá törvényszerűleg rótt köteleességek becsteljesítése fejében tisztességes megélhetés nyújtását is várja. A türethetetlen drágaságot mindenki ismeri, de érezni leginkább a közalkalmazott érzi, munkájával senkire nem hárihat semmit.

Arra kérem az igen tisztelt bizottsági tag Urakat (és méltóztassanak ezt a kérő szót megszivlelni) — hogy a szűkmarkuság anyagiakban talán megtakaríthat valamit, de a nélkülözö lelküket egészen bizonyosan megöli.

Elegendő, a helyzetnek megfelelő fizetés az, ami ezt a már-már elcsüggedő és reményét vesztett közalkalmazottakat meggyőzze arról, hogy nyolc keserves esztendőnek leírhatatlan kálváriája talán, már mégis csak véget ér.

Ma már ott is csalódás éri, ahol idáig bizalma öszpontosult.

Mindennek van határa. Elvégre, ha az a közalkalmazott intelligens gondolat menetével keserves évek hosszú során át türelme intette is magát és nélkülözötte is nagyrésben azokat, melyek ugy a maga, mint családtagjai testi fentartásához szükségesek lettek volna, ezt a végtelenségig kibírni nem lehet. A természettől belénk oltott élet ösztön, a has előbb-utóbb a szellemi erő felé kerekedik, s önkéntelenül *ujjelki világot alakít*, az pedig sem nekünk, sem a közre nem lehet hasznos.

Akiket a fronton sohasem láttunk . . .

A Kormányzó üdvözli a hazatért tuszokat

Budapest, július 29. A keleti pályaudvaron ma délelőtt érkezett meg az a vonat, amely a csóti foglytáborból Budapestre hozta azokat a magyarokat, akiket az oroszok a kommunisták ellenében csak most bocsátottak haza. 55 tiszt, 26 legénységi állományú katona érkezett meg, velük jött 15 asszony és 7 gyermek.

11 órakor érkezett meg Horthy Miklós kormányzó. Ő üdvözölte el-sőnek a hazatérőket:

— Örömmel üdvözöllek benneteket, akik annyi szenvedés után hazátokba visszatértek, de nemcsak örömmel, hanem büszkeséggel is, mert arra gondolok, hogy annyi rettenetes szenvedés között embertelen ellenség kezében a hazátokot meg nem tagadtátok.

Jogotok volna követelni, hogy kárpótoljunk mindezekért a szenvedésekért, de ha szétnézték, csak szomorúságot láttok, csak egy meg-

Sanyaru helyzetünk világos bizonyítékait takargatjuk a nyilvánosság elől; lelkünk mélyén a keserűség, de mindenkit hűséges kitartásra intünk és a köz javára egész erőnket adjuk, de Istentől nyert létünket igyekszünk megtartani.

Sz.

A nemrég lezajlott nemzetgyűlési képviselőválasztás után hangos szóval írt ki a méltatlankodás, hogy különösen itt, Debrecenben a tisztviselők (s közelebbről: a városi tisztviselők) közül is nagyon sokan a legszélsőbb ellenzék s a szocialista párt jelöltjére szavaztak. Nagy megdöbbenést keltett az a nemzeti érzésű polgárság széles rétegeiben. Orvosságot is kerestek a betegség ellen: el kell venni a szavazati jogot, akkor majd nem esik meg ismét ilyen botrány.

A fent közölt levél a maga panaszos hangjával egy másik, szintén nagyon hatásos gyógyszerre mutat rá. Orvos urak, kik a tanácskozó asztaloknál ültök, — hátha mégis próbát tennék ezzel a kevésbé gorbba, de époly hatásos orvossággal?!

csönkített, kirabolt és megalázott országot találtok. Hogy ez így van, mi arról nem tehetünk. Amikor mi hazajöttünk a dicsőség számtalan rendjelével a mellünkön, itthon már minden elvégeztetett, elvégeztetett azok által, akiket a fronton sohasem láttunk, akik itthon a rothadási processzuson dolgoztak.

Ügyesen meg volt minden csinálva. A fegyvert kivették a kezünkből és nagyon nehéz volt itthon megvetni a lábunkat. De ezekről nem akarok beszélni. Bizalmat akarok öntení szívetekbe. Simítsátok a magyar rögöt, készüljenek a nagy munkára, amelyre mindenki hivatva van hazánk ujjaépítéséért.

Háromszoros éljenzés zugott fel a kormányzó beszédére.

A kormányzó beszéde után Huszár Károly a nemzetgyűlés nevében mondott még beszédét.

A hazatért foglyok nevében Szendrszky Antal alezredes válaszolt.

Beszüntetik a destruktív lapokat

Nagy érdeklődést váltott ki Eckhardt Tibornak az *Est*, a *Világ*, a *Pesti Napló* és a *Magyarország* megszüntetésére vonatkozó határozati javaslata és mint az előjelekből látható, a határozati javaslat *keresztül is fog menni*, amennyiben ugy az egységes párt, mint a keresztény ellenzék a határozati javaslat megszavazása melle t foglalt állást ugy a javaslat betérjesztésekor, mint

pedig Peidl Gyulának tegnapi beszéde kapcsán.

Ha ez a javaslat határozattá válik, elmondhatjuk, hogy az első komoly és határozott lépést megtettük abban az irányban, hogy magunkat az üres jelszavak hatása alól felszabadítva, elhatározásainkban csupán a magyar nemzet, a magyar faj érdeke által vezéreltessük magunkat.

A részletes vita

Budapest, jul. 29. A nemzetgyűlés ma délelőt nem tartott ülést. A mai és holnapi szünnapot a képviselők jórésze arra használja fel, hogy kerületébe utazzék. A nemzetgyűlés hétfői ülésén folytatják az indemnítas vitáját. Minthogy az indemnitas általános vitáját tegnap este befejezték, a hétfői ülésen Bethlen István gróf miniszterelnök, Kallay Tibor pénzügyminiszter és nagyatádi Szabó Istvan földmivélségi miniszter válaszolni fog az általános vita során elhangzott beszédekre. Sorra kerülnek továbbá a benyújtott határozati javaslatok címen való felszólalások.

Az indemnítas részletes vitája egy-két napnál alig fog tovább tartani.

A szociáldemokraták parlamenti szerepléséről

Budapest, július 29. A MTI. munkatársa megkérdezte Egy Nagy János nemzetgyűlési képviselőt, mint a munkásügyek és munkásmozgalmak egyik legalaposabb ismerőjét, hogy mi a véleménye a szociáldemokrata pártnak eddigi parlamenti szerepléséről. Egy Nagy János a következőket mondotta:

— Az elégedetlenkedők sohasem ábrándulnak ki, hanem mindig jelszavak után mennek. Épen ezért egyáltalában nem csodálkozom azon, hogy a földmives munkások, az a polgári társadalomban is egyesek rokonszenvenvel kísérik a szociáldemokraták működését. Ennek a következménye lett az, hogy a szociáldemokraták ilyen nagy számban jöttek be a parlamentbe. Nem csodálkozom azon sem, hogy a szociáldemokraták azzal a mentalitással jöttek, mint amilyenek a bolsevizmus előtt voltak és nem tanultak sem az 1918. évi szereplésük kudarcából, sem a bolsevizmus csődjéből.

Véleményem szerint a polgári társadalom csalódott a szociáldemokrata párt megjelenésében. Többet vártunk tőlük: szociális ismereteket és a munkáskérdéssel való behatóbb foglalkozást. Ehelyett azonban *frázison lovagolnak* és különösen a helyzettülszülte sebeket szeretik bolygatni. Ugy látszik, azt hiszik, hogy mint mikor uralomra jutottak, kiszinezve a háboruszülte sebeket, ugyancsak uralomra juthatnak most is, ha a helyzettülszülte sebeket firtatják.

Való az, hogy a *bolsevizmussal terhelten* jöttek a parlamentbe. Ez természetes, hiszen a szociáldemokrácia mindig terhes és ha vajudik, akarva nem akarva mindig *proletárdiktaturát szül*. Én nem tartok a szociáldemokráciától, mert nincsen benne semmi pozitívum.

Holnap beszél Bethlen

Az indemnitás általános vitája a péntek délutáni ülésen véget ért és mivel a nemzetgyűlés ma nem tartott ülést, csak a hétfői ülésen kerül a sor a zárszójogán való felszólalásokra, valamint a miniszterelnök és a pénzügyminiszter válaszaire az indemnitás általános vitája során elhangzott beszédekre.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Bethlen gróf miniszterelnök hétfői beszédét, melyben az indemnitási vita során benyújtott mintegy 40 javaslatra fejt ki a kormány álláspontját és reflektál az elhangzott beszédekre is.

Az oláh megszállásról

A hétfői ülés a miniszterelnök és a miniszterek felszólalása miatt rendkívül érdekesnek ígérkezik, de nem kevésbé lesz érdekes a keddi ülés sem, mert a román megszállással kapcsolatos kérdésekről fog nyilatkozni Friedrich István, Pekár Gyula, Csilléry Andras és Heinrich Ferenc. A liberális képviselők egy része hozzá akar szólni a napirend előtt felszólalók beszédéhez, azonban a házszabályok napirend előtti felszólalást csak négyet engedélyeznek meg, tehát az említett szónokokon kívül legfeljebb a miniszterek szólhatnak még hozzá, mert a házszabályok értelmében a miniszterek bármikor szólásra jelentkezhetnek. Több képviselő a kérdéshez azonban napirend előtt nem szólhat hozzá, legfeljebb a vita során vagy interpelláció formájában.

Adójavaslatok

Mivel a pénzügyminiszteriumban ma délelőtt tartott értekezleten a földadó és általában az adójavaslatok elhalasztása került szóba, lehetséges, hogy az indemnitás 1—2 napra torlódó vitája után az adójavaslatok kerülnek napirendre. Ebben az esetben a nemzetgyűlés a mentelmi bizottság jelentését, az indítványok indokolását és a kisebb bizottságokban már tárgyalt törvényjavaslatok tárgyalását tűzi napirendre.

Enyhült az elégedetlenség

Az indemnitás után az érdeklődés középpontjába az adójavaslatok kerülnek, amelyek közül különösen a földadójavaslat az, amely már eddig is nagy port vert fel, azonban a javaslat előidézte elégedetlenségben már eddig is bizonyos enyhülés mutatkozik. A pénzügyminiszteri értekezleten ez teljesen el is oszlik és létrejön a megegyezés. Azok, akik bizonyos aggodalommal néztek a javaslat elé és leginkább ellene voltak, már szintén hajlandók elfogadni a földadó javaslatot, a jövedelmi és vagyonadó megfelelő mérséklése ellenében és ilyen formán biztosnak látszik a javaslat megszavazása. Az egységes párt különben a földadó javaslattal kapcsolatban a hétfői délutáni ülés végén értekezletet tart, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök ismertetni fogja ugya földadó, mint a többi javaslatot. Ugyanezen az értekezleten fog véglegesen állást foglalni az egységes párt a javaslatok tekintetében.

A váltásbuza 5000 korona

A pénzügyminiszter a vagyonváltásról szóló második törvény első fejezete értelmében a mezőgazdasági ingatlan vagyonváltás fejében fizetendő buza árát a tör-

vényben adott felhatalmazás alapján a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg 1922. augusztus hónapra szóló érvénnyel métermázsánként 5000 koronában állapította meg.

Megyei alkalmazottak, jegyzők

A nemzetgyűlés közigazgatási és pénzügyi bizottsága kedden délelőtt 10 órakor együttes ülést tart, amelyen a vármegyei alkalmazottak létszámviszonyáról és a jegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló javaslatokat tárgyalják.

A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága a Kállay pénzügyminiszter által beterjesztett négy adójavaslatot kedden délután 3 órakor tartandó ülésében tárgyalja.

A kormány a helyzet ura

A keresztény ellenzék újabban a maga számára igyekszik megnyerni azokat az egyesületeket és alakulatokat, amelyekből pedig nemcsak közjogi kérdésekben állott eddig távol, hanem amelyekkel az októberi királypuccs idején a legélesebben szemben állott és amelyeknek módszerét a parlamentben és más nyilvános helyeken kritika tárgyává tette.

A keresztény ellenzék körében elterjedt hírek ellenére illetékes he-

lyen kijelentették, hogy a kormány a legteljesebben ura a politikai helyzetnek és a rendet minden körülmények között fenntartja.

Bomlásról nincs szó, az egységes párt agrárius szárnyával folyó tárgyalásokon a kormány meg fogja értetni magát minden külső tényező hozzájárulása nélkül, mert az egyezés megkötésére mindkét félben megvan a legteljesebb hajlandóság.

Kállay nem mond le

Néhány napilapban napok óta a legkülönbözőbb hírek jelentek meg Kállay pénzügyminiszter lemondásáról, az egységes pártban jelentkező ellentétekről, a földadó tárgyalásainak jelenségéről stb. Természetes, hogy ezeket a híreket liberális oldalról irányítják azzal a céllal, hogy az Est lapcsoport ellen és legutóbbi időben kiélesedett közhangulatot más irányba tereljék, a közönség figyelmének elvonása által. Azt hisszük, hogy nem is kell külön figyelmeztetni a közönséget, hogy a terjesztett hírek egytől-egyig szemszedett koholmányok.

Ezután a Ház átér az indemnitás részletes tárgyalására, amely előreláthatólag rövid időt fog igénybe venni és a jövő hét közepén minden valószínűség szerint tető alá hozzák a javaslatot.

Hajdumegye és a nyomorenyhitési akció

A rendkívüli közgyűlés elfogadta Gödény indítványát

Tegnap délelőtt Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága Miskolc Lajos főispán elnöklése alatt a megyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlésen Gödény Ferenc és társai indítványt nyújtottak be, melyben a nyomor enyhítésére hathatós és azonnali intézkedések felrendelését kérték. Indítványukban azt a megoldást javasolták, hogy minden gazdálkodó, nagybérlő a tulajdonában illetve bérletében álló földek után katasztrális holdanként 5 kilogramm búzát, vagy gabonát tartozzék adni. Az ily módon összegyűlt terményből hadirokkantak, özvegyek és árvák, továbbá mindazok a mezőgazdasági munkások részesülnek, akik az aratási és cséplési munkákból önhibájuk nélkül kimaradtak, de ez utóbbiak ellenszolgáltatásként közmunkára volnának rendelve.

A holdankénti 5 kiló terményt azok volnának kötelesek beszállítani, kiknek 3 katasztrális hold szántóföld, vagy 800 négyszögöl szőlőnél nagyobb birtokuk van. A terményt a kiadott rendelet után 8 nap alatt lennének kötelesek beszállítani.

A javaslat kiterjeszkedik a kereskedőkre, iparosokra és a bankokra is s az ezek által szolgáltatandó jöteknység összegét a bruttó jövede-

lem egy százalékában, illetve foglalkozásuk után fizetett forgalmi adó alapjának megfelelő összegben kívánja meghatározni. Azok pedig, akik forgalmi adót nem fizetnek, a III. osztályu kereseti adó után fizetnének a nyomorenyhités céljaira.

A végrehajtás minden községben a felállítandó bizottság hatáskörébe volna utalandó, mely bizottság egyfelől megállapítaná azok névsorát, akik adományokra szorulnak, másfelől ellenőrizné az adományok rendes beszállítását.

Pap Sándor bizottsági tag indítványozta, hogy a bérbeadók is fizessenek holdanként 5 kiló terményt.

U. Szabó Lajos indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy elvben elfogadja a Gödény Ferenc és társai által előterjesztett javaslatot és bizottságot alakít abból a célból, hogy a javaslatot részleteiben kidolgozva, azt az augusztus hó 15-én összehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjesszék.

Debrecen város gazdátársadalmának nemrégén határozott ugyanezen kérdésben. Jólesik látnunk, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága a társadalmi uton megindított nyomorenyhitő akció élére áll s azt az összes teherbíró társadalmi rétegek segítségével kívánja eredményessé, egyöntetűvé s általánossá tenni.

A sztrájkoló villamos alkalmazottak a főispánnál

Még mindig nincs megegyezés

A sztrájkoló Hév. alkalmazottak a tegnapi nap folyamán két ízben keresték fel Miskolc Lajos főispánt, aki maga kérte őket magához.

Az első küldöttséget a főispán megértéssel fogadta s tudtul adta a küldöttségnek, hogy az általuk kért és az igazgatóság által felajánlott havi illetmények között, az összes sztrájkban álló alkalmazottak illetményeinek végösszegét illetően csu-

pán tizenegyezer korona differencia mutatkozik. Erre a körülményre a Hajdúföld mar napokkal ezelőtt rámutatott. A küldöttség kijelentette, hogy ezen az alapon lehetne tárgyalni. A főispán megígérte, hogy közbenjár érdekükben s a küldöttséget szíves szavakkal elbocsátotta.

A második küldöttség nem járt eredménnyel a villamos alkalmazottak magatartása miatt. Ugyanis Ridegh országos elnök abban a hit-

ben, hogy a főispán békéltető tárgyalásokba fog bocsátkozni a munkásokkal, jelen akart lenni a tárgyalások alatt.

A főispán azonban kijelentette, hogy 5 csupán a helybeli sztrájkolókkal kíván megbeszéléseket folytatni.

A küldöttség erre eltávozott. A főispán elismerésre méltó igyekezte, hogy a sztrájk ügyét közmegegedésre dűlőre vigye, a munkások részéről támadt félreértés következtében nem sikerülhetett.

Tegnap a délelőtti folyamán ugy az Ebredő Magyarok Egyesületének, mint a Csaba Bajtársi Egyesületnek kiküldöttjei megjelentek a sztrájkolóknak s kijelentették, hogy egyesületeik a legmesszebbmenően kívánják támogatni az alkalmazottakat, akiknek ügyét, miután azt igazságosnak ismerték fel, magukévé tették.

Mi úgy látjuk a dolgot, hogy nem a munkások hibásak a sztrájkban, nem is a helybeli vezetőség, hanem a vállalat, illetve a főrésztvényes maga.

Tűrhetetlen, hogy a társaság egyszerűen a munkásokra szeretné áthárítani a sztrájk ódiáját és arra törekszik, hogy a hivatalos személyek szemébe is port hintsen. Ezt a politikát csak a vak nem látja.

Gabonakészlet bejelentése

Budapest, jul. 29. A m. kir. miniszterium a gabona és liszt forgalomnak a külföldi és belföldi vonatkozásban való helyes irányítása céljából elrendelte, hogy a buza és rozs készleteket, továbbá a buza és rozsliszt készleteket, valamint a megjelölt készletekben beállott változásokat és pedig az érkezett és elszállított, valamint feldolgozott mennyiségeket havonta kétszer be kell jelenteni.

Pacifisták Londonban

London, jul. 29. (A MTI magánjelentése.) Egész Angliában ma a háboru kitérésének évfordulóján tiltakozó körmeneteket tartanak „No more war” (Ne legyen többé háboru) jellegével. Magában London városában a délután folyamán öt menet vonul végig a Hyde parkban, ahol tiltakozó határozati javaslatot fogadnak el. A határozati javaslat udvözetét küldi valamennyi hasonló célu gyűlésnek és kijelenti, hogy együttműködik Európa és Amerika minden hasonló gyülekezetével olyan feltételek megteremtése érdekében, amelyek bizonyosságot nyújtanak arra, hogy többé háboru nem lesz.

London, július 29. Llyod George a következő kijelentéseket tette:

— Eu voltam Párisban az első, aki a tizek tanácsában azt javasoltam, hogy a népszövetség lényeges részét alkossa a versaillesi szerződésnek. Oroszország a mélybe zuhant és veszedelmes elzárkózása még mélyebbre fogja rántani. Németország kétségbeesetten kapaszkodik értéktelen pénzének elszáradt ágába.

— Ha ez az ág eltörik, akkor Németország Istennek ajánlhatja lelkét. Megfogadom, hogy ha erőm marad, azt mind annak a célnak szentelem, hogy az emberiség megkíméltesse a háborútól, a fájdalomnak, a borzalomnak és az iszonyatnak visszatérésétől. (MTI.)

Állítsák ki az új városháza terveit!

Az új városi székház építési tervei iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg. Mindhárom szép tervet, a két átalakítási és az új székház tervét is Borsos József városi főmérnök készítette.

Helyesnek tartanánk, ha a városi tanács elhatározná, hogy a tervek frontális és távlati képeit alkalmas helyen és időben közszemlére tenni, hogy mindenki láthassa azokat s a város társadalmának a város szépségét, építőművészet, dekoratív-művészet iránt érdeklődő tagjai a tervekhez hozzászólhassanak.

A tervek határozott művészi becses el bírnak, de a jövőben felépítendő városháza terveinek elfogadása, vagy új tervek készítésének elrendelése tekintetében való döntést ne hozzák meg a hivatalos tényezők a nagyközönség hozzászólása nélkül.

Debrecen kulturális fejlődésének nagy kérdése ez, s illő, hogy ebben a kérdésben minél többen nyilvánítsák véleményüket.

Thaly Kálmán szobája a városi könyvtárban

A városi muzeum egyrészt, hogy berendezhesse a már régóta tervezett Thaly-szobát, másrészt, hogy az eddig ki nem állított tárgyak egyrészt a közönség számára hozzáférhetővé tegye, felkérte a városi közművelődési könyvtár igazgatóságát, hogy az igazgatói szobát engedje át a berendezendő Thaly-szoba céljaira.

A Thaly Kálmánra vonatkozó tárgyak, emlékek a Csokonai-szobában eddig elhelyezett hatalmas Thaly-olajkép és Thaly bronz mellszobra kerülnek át az új helyiségbe. Az átszállítás és berendezés munkáját Zoltai Lajos muzeumi igazgató végzi szerető gondnal és szakavatottsággal.

A muzeumban az átszállítások következtében sok hely válik szabaddá, ahol az eddig csupán raktáron tartott, de a nyilvánosságnak még be nem mutatott muzeális tárgyak kerülnek majd kiállításra.

Liszt és fűszerkereskedők figyelmébe

A most végződő gazdasági évben hatósági lisztelárusítással megbízott kereskedők ebbeli megbízása augusztus 15-ikén lejár. Minthogy az új gazdasági évben a hatósági lisztellátásban részesülők száma a mai-nál lényegesen kevesebb lesz, augusztus hó 16-tól kezdődőleg hatósági lisztelárusítással legfeljebb nyolc, vagy tíz céget fogok megbízni és pedig olyanokat, amelyek megfelelő raktárhelyiséggel bírnak s üzleti személyzetükkel, berendezésükkel az érdekelt közönség pontos és gyors kiszolgálására a legalkalmasabbak. Ezuttal is feltételt képez, hogy a hatósági lisztelárusítással megbízandó kereskedők szabadforgalomban levő liszt és gabona forgalombahozatalával nem foglalkozhatnak. Felhívom azokat a kereskedőket, akik a megbízásra pályáznak, hogy azt augusztus hó 5-ig beadványban kérjék. A beadványokat a városi lisztirodában (Csapó-utca 25.) kell benyújtani.

Debrecen, 1922. július 29.

Zöld, tanácsnok.

ÜNNEPELNEK AZ ÓLOMBETÜK MUNKÁSAI

DEBRECENI NYOMDÁSZOK FÉLSZÁZADOS JUBILEUMA

Debrecen egyike azoknak a magyar városoknak, amelyek a nyomdai ipar terén igen hosszú és dicsőséges multra tekinthetnek vissza. Nem hiába nevezték el az iskolák városának. Hosszu időn át volt a város egyik legnevezetesebb fókusa a magyar művelődésnek. Nyomdája is egyike a legrégebbeknek. Még ma is gyönyörködve szemlélhetjük azokat a könyveket, amelyek századokkal ezelőtt a város híres nyomdájában készültek. Az a sok nyomdász, aki az idők folyamán szorgalmasan rakta sorba a betűket, egytől-egyig munkása volt a kulturának.

Egészsége kockázatásával szolgálja a művelődés ügyét a nyomdász. Az ólom mérges lehellete gyilkos betegségeknek lehet forrása. Sokszorosán szükség van tehát rá, hogy gondoskodás történjen azoknak a támogatásáról, akiket a foglalkozásukkal járó kór megtámad. A nyomdászok a munkásságnak az intelligencia legmagasabb fokán álló

tagjai. Nem esoda, ha már régen felismerték a védekezés szükségességét.

Ötven éve annak, hogy az itteni nyomdászok is megalakították a debreceni kerületét a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyegyesületének. Ennek a félszázados évfordulónak megünnepelésére készülnek, kegyeletes emlékezéssel az elődökre, akik már nincsenek többé...

Alig két hét választ el attól a nagyszabású jubiláris ünnepségtől, mellyel ennek, a debreceni nyomdászokra nézve nagyjelentőségű eseménynek félszázados fordulóját fogják megünnepelni az alapítók utódai.

Az ünnepély rendezése mindent elkövet a teljes siker érdekében. A közönség körében nagy érdeklődéssel várják az ünnepélyt, no meg a vele kapcsolatos művészi előadásokat és — a reggelig tartó táncot.

A közönség a jövő héten kapja kézhez az izléssel kiállított meghívót, melynek szövege a következő:

M E G H Í V Ó

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyező Egyesületének DEBRECENI KERÜLETE

1922. évi augusztus hó 13-án, vasárnap d. e. 10 órakor az „Arany Bika” szálloda dísztermében tartja meg

ÖTVENÉVES JUBILEUMÁT

A jubiláris diszközgyűlés d. e. 10 órakor veszi kezdetét és napirendje a következő: 1. „Ébredés”, dalárda megnyitó éneke. 2. Elnöki megnyitó. 3. Az 50 év ismertetése. 4. Üdvözlések. 5. Elnöki zárszó. 6. Záróének. — A diszközgyűlés után a Munkás-Oththonban bankett lesz. — A diszközgyűlésre belépődíj nincs.

Este nyolc órakor ugyancsak az „ARANY BIKA” szálló dísztermében műsoros

NAGYSZABÁSÚ TÁNCESTÉLY

melyre a belépődíj személyenként 50 K, kis páholy (4 személyre) 300 K, nagy páholy (6 személyre) 450 K és a vigalmi adó. A zenét Ráczi Laci szolgáltatta.

Héjjas Ivánt izgatással vádolják

Ma volt a járásbirósági tárgyalás Héjjas vádol

Mint ismeretes Héjjas Iván ellen közszendháborítás miatt emelt vádat a budapesti ügyészség. A budapesti büntető járásbiróság ma délelőtt tartotta meg ez ügyben a tárgyalást. Az ítéletben a járásbiróság kimondta, hogy izgatást lát fenforogni s ezért a periratait felterjeszti a kir. törvényszékhez.

Ma folyt le a járásbiróság előtt a tárgyalás, melynek lefolyását itt ismertetjük:

Thot László dr. büntetőjársbíró fél 10 órakor nyitotta meg a tárgyalást. A kicsi terem már egynegyed 10 órakor zsúfolva volt jogászokkal és hírlapírókkal.

Moldoványi Gyula dr. ügyész felolvassa az inkriminált nyilatkozatot, majd bejelenti, hogy vállalja a vádat és Héjjas Ivánt közszendháborítással vádolja.

Az elnök Héjjas felé fordul: Héjjas: Mondtam.

Az elnök: Adja elé védekezését. Héjjas (magasra emelt fejjel, egyenletes nyugodt hangon mondja el védekezését): A vörös uralom alatt az akkori rend fentartói plakátokat

és rendeleteket adtak ki, amelyekben az akkori rend ellen vétőket halállal fenyegették meg. Emlékszünk egy plakátra, amelynek ez volt a szövege: „Reszkess te sötétben bujkáló ellenforradalmár!” Én a Sörház-utcai beszédem után megkérdeztem több uriembert, hogy volt-e ilyen felháborító az én beszédem, mint azok a rendeletek és az a plakát. Azt felelték nekem, hogy nem. Érthetőnek tartom azonban, hogy bizonyos társadalmi rétegeket az én beszédem kellemetlenül érintett.

Az elnök (közbeszól):

Hogy értette ön ezt a beszédet.

Héjjas: Ugy, ahogy a közönség értette.

— Ön gyilkossággal való fenyegetést értett alatta?

— Mindenki ismeri a magyar baka hősiességét — feleli Héjjas változatlan nyugalommal — a magyar baka szuronyaitól a háboru alatt reszketett az egész világ. Es a magyar baka kezéből mégis kiesett a fegyver, mert egy bacillus a magyar öntudatot, a magyar lelket beteggétette. Ez a bacillus egy

bizonyos társadalmi réteg, amely azóta sem szüntette be gyilkos munkáját. Minden magyar lelkében él még a visszafizetés gondolata. Én tehát azt a kijelentésemet, hogy nem adtam ki még az utolsó parancsomat, arra az esetre értetem, hogyha ezek a rétegek újra megkezdik a földalatti munkájukat. Ha ezek a bacillusok újra megindulnak, akkor Budapest számára talán nem épen istennyila, hanem valami sokkal szigorubb lesznek.

— Magyarországot különben is mindenfelől ellenség fenyegeti. Én tehát hihetem, hogy a magyar vitézségnek és elszántságnak még munkája akad.

Az elnök: Ön tehát azt mondja, ha idegen támad Budapestre, akkor védeni fogja?

— Igen! Ha pedig a belső bacillusok belülről kezdik a magyarság szervezetének kikezdését, akkor azok ellen is ki fogok állani és újból vezetni fogom a magyarság védekezését.

Az elnök: Ön tehát nem tagadja, hogy kérdéses beszédét szóról-szóra úgy mondta el, amint azt az ügyész ur felolvasta.

Héjjas: Nem. Szóról-szóra ezt mondtam.

Elnök ezután felolvassa a Sörház-utcai népgyűlésről szóló rendőri jelentést, amivel befejezte a bizonyító eljárást.

Majd Moldoványi ügyész mondja mondja el vádbeszédét.

Ezután Héjjas Iván adja elő védekezését.

— Magyarországunk magyar területén nemcsak az oláh, cseh és szerb lehet az ellenség. A román megszállás alatt voltak itthon emberek, akik pénzzel és a románok megvesztegetésével nyújtották ezt a megszállást. Én, mikor azt mondtam, hogy lesz még ilyen parancsom, ez a kijelentésem abból a meggyőződésből fakadt, hogy lesz még ilyen parancsra szükség, mert lesznek még hazaárulók.

Héjjas Iván vádlott társai is szabadok

Budapest, július 29. A m. kir. ügyészség a nyugatmagyarországi felkelés ügyében Héjjas Ivánt s hat társát saját hatáskörében szabadlábra helyezte, de öt terhelt ellen a soros vizsgálóbíróhoz ellenindítványt terjesztett elő, hogy ezeknek további fogvatartását rendelje el. Vádsárhelyi Béla táblabíró, mint vizsgálóbíró tegnap késő délután kihallgatta a fogságban maradt Juhász Lajost, Osváth Zoltánt, Balló Ferencet, Fodor Lajost és Brandt István terheltet, majd a kihallgatás befejeztével valamennyi előtt kihirdette a végzését, amely szerint mindnyájukat szabadlábra helyezte. A kir. ügyészség a vizsgálóbíró végzését felfolyamodással támadta meg. Az iratok ma reggel a büntető törvényszék vádtaácsához kerültek, ahol nyomban zárt ülésen tárgyalás alá vették az ügyészség felfolyamodását. A tárgyalás eredménye az, hogy a vádtanács az ügyészség felfolyamodását elejtette és jóváhagyta a vizsgálóbíró szabadlábra helyezést elrendelő végzését. Ma délelőtt az öt gyanúsított is elhagyta a fogházat. MTI

Görög álom

Konstantinápoly, július 29. A Konstantinápoly ellen tervezett görög puccsról jelentik, hogy elterjedt hírek szerint Tráciában 3 görög hadosztály fog partra szállani, hogy Konstantinápoly felé nyomuljon. MTI.

Hivatalos vetésjelentés

(Lezáratott 28.án este.)

Az utolsó két hét időjárását változatos hőmérséklet és kevés esapadék jellemezte, ami a mezőgazdasági helyzetre és a még lábön álló vetések állására kedvezőtlen volt. A korai viharos szelek egyrészt nagyban akadályozták a cséplést és a behordási munkálatokat, másrészt a keresztekben és kazalokban fekvő kalászosok szétszórása által helyenként érzékeny kipergést okoztak. A gyümölcsöt pedig sok helyen leverték. A jégesők főleg a szőlőkben és a gyümölcsösökben tettek kárt. A legutóbbi vetésjelentésben jelzett hőütés nem okozott olyan nagy károkat, míg a rozsnál némi emelkedést mutatnak a becslések. A két héttel ezelőtti termés becsléssel szemben a tavaszi kalászosok azonban némi visszaesést mutatnak.

A **buzavetéseken** a hirtelen érés nem volt nagymérvű, a terméskilátások a Duna két partján közepesek a Duna-Tisza közén gyenge közepesek. Holdanként átlag 6-8 métermázsra, vagyis összesen mintegy **12,110,000 métermázsra** buzatermés remélhető. A legutóbbi becslés 11,732,800 métermázsra.

A **rozsratás** befejeződött, különösen gyenge termés érkezik: Pest-vármegyében. Becslés szerint holdanként 5-4 métermázsra. Összesen **5,096,600 métermázsra**. A legutóbbi becslés 5,150,000 mázsra.

Árpában a terméskilátások esőkentek, holdanként 5-4 métermázsra összesen **4,325,700 métermázsra** termés várható (392220)

A **zabtermés** kilátások némileg csökkentek, és a szebb is csak közepes, holdanként 5-62 métermázsra összesen **2,035,920 métermázsra** termés remélhető (3,319,200)

A többi minősítési becslések a következők: **Tengeri** 2-83 jó közepes **burgonya** 6-11 közepes, **cukorrépa** 2-90 jó közepes, **takarmányrépa** 2-92 jó közepes. **Bab** általában kielégítően fejlődik.

A **gyümölcsfélék** közül a dió, alma és körte közepes termelést ígér, mindannak ellenére, hogy az utóbbi viharok gyümölcsfélékben nagy károkat okoztak.

A **szőlők** elég szépen fejlődnek, általában közepes termés mutatkozik. A bor ára minőség szerint 28-30 korona között váltakozik.

Felhívás

földigénylő háborusujtottakhoz

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 10,912-1922. O. F. B. sz. végzésével, Debrecen város területén az érdekelt földhöz juttatása szempontjából, az 1920. évi XXXVI. t. c. 2. §. 1-ső pontjában foglaltak: **hadirokkantak, hadiözegek és felnőtt hadiárva**k összeírását rendelvén el, felhivatnak Debrecen város egész területén állandó lakással bíró mindazon hadirokkantak, hadiözegek és felnőtt hadiárva, akik földművesek, vagy bár nem azok, földművelést folytatni hajlandók és képesek, családonként legfeljebb 3 kat. hold nagyságú törpebirtok juttatása, amennyiben pedig ennél kisebb ingatlanuk már van, annak 3 kat. holdra kiegészítése céljából való jelentkezésre. Ezzel egyidejűleg a földhöz juttatás elősegítése céljára jegyzékbe vétetnek az arany, vagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetettek, hadirokkantak,

hadiözegek és felnőtt hadiárva, a 94,000-1921. F. M. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet szerint.

A személyes jelentkezés útján történő összeírás, **1922. évi augusztus 24-éig a városi előjáróságnál** (Rendőrségi épület, földszint 41. sz. szoba) lesz naponként délelőtt 8-12 óráig, amely idő alatt az érdekeltk jelezhetnek azon **eredeti okmányok** felmutatásával, amelyekkel a hadirokkantság, hadiözegeység és hadiárvaság hitelesen igazolható, tehát hadirokkantságot megállapító katonai végelbocsátó levél, katonai szolgálatban elhalt, vagy véglegesen eltűnt özegegyének törvényes házasságát igazoló okmánya, felnőtt hadiárva, katonai atyjuk katonai okmányain kívül egyenként születési bizonyítványai, vagy mindazon igazolásra elfogadható hiteles eredeti okiratok, amelyekkel az igénylők rendelkeznek.

Városi Előjáróság.

Az adójavaslatok

Kereskedők és iparosok nagy gyűlése

Holnap, hétfőn délután 6 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében valamennyi helybeli kereskedelmi és ipari érdekképviselet együttes gyűlést tart. Targysorozatban a mostan benyújtott adójavaslatoknak kereskedelmi és ipari szempontból való megvilágítása szerepel. A gyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitót mond: **Sesztina Jenő**, a Kereskedő Társulat elnöke.

2. Az adójavaslatok és az adóreform kereskedelmi és ipari nézőpontból. Felszólalnak **dr. Radó Rezső** kamarai főtitkár és **Diczig Alajos** kamarai fogalmazó.

3. A helyi érdekképviseletek megbízottainak felszólalása.

4. Esetleges indítványok.

A helyi érdekképviseletek elnökei főhívják a kereskedőket és az iparosokat arra, hogy e nagyfontosságú értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg; megjelenségüket el ne mulasszák, mert az új adójavaslatok sorsa a kereskedőkre és az iparosokra nézve rendkívül nagy jelentőséggel bír. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az adóterhek továbbra is olyan igazságtalanul és aránytalanul oszlojanak-e meg, mint ma, vagy pedig a mai helyzethez viszonyítva mégis tűrhetőbb, tisztább és áttekinthetőbb helyzetet teremtsünk.

Kórházak és egyéb jóléti intézmények, vasuti vállalatok, hatósági üzemek, zárdák, internátusok, menzák és egyéb kulturális célt szolgáló intézmények listellatása

Az új gazdasági évben hatósági listellatásra felveendő kategóriáit m. kir. közlelmzési miniszter urnak a Budapesti Közlöny július 26-i számában megjelent 27,500-1922. számú rendelete állapítja meg. A rendelet értelmében a most kezdődő gazdasági évben hatósági listellatásban részesülnek egyebek közt a kórházak korlátolt mértékben és egyéb jóléti intézmények, továbbá az oly vasuti vállalatok és hatósági üzemek alkalmazottai, amely vállalatok és üzemek közérdekű és közhasznú tevékenységet fejtenek ki, végül a zárdák, internátusok, menzák és egyéb kulturális célt szolgáló intézmények közül azok, amelyek eddig is közvetlen közlelmzési miniszteriumi listellatásban részesültek, listellatásukat a jövő gazdasági évben is onnan fogják kapni. A fent említett intézmények közül felhívom azokat, amelyek közvetlen miniszteri listellatásban nem részesülnek s magukat a rendelet értelmében a városi hatóság útján történő listellatásra igényjogusultaknak vélik, hogy hatósági listellatásra felvételüket indokolt, részletes számadatokat tartalmazó s intézményüket ismertető beadványban mielőbb kérik. A beadványokat a városi listellatás irodában (Csapó-u. 15. szám) kell benyújtani.

Debrecen, 1922 július 29.

Zöld, tanácsnok.

Ebzárlat

A városi m. kir. állatorvos jelentése szerint Debrecen sz. kir. város belterületén (V. állateg. körzet, belterület és összes kertiségek) újabb veszettségi eset állapított meg, ezért a **mai naptól kezdődő három hónapi ebzárlat** rendelkezett el, mely idő alatt minden kutya tulajdonosa köteles kutyáit **kötve tartani**, az utcán pedig **szájkosárral ellátva csak pörözn** vezetheti.

A f. é. június hó 23-án kelt 55,961-1922. III. 3. szám F. M. rendelet értelmében a következő intézkedéseket rendeltem:

1. Minden kutya tulajdonosa szigorú kötelessége lévén minden, birtokában lévő kutyának adóztatásra való bejelentése, figyelemzetnek a kutyatulajdon sok, hogy a be nem jelentett kutyák azonnal **kiirtatnak** és tulajdonosaik ellen a kihágási eljárás megindíása mellett **példának bün-tettetni** fognak.

2. Kóbor kutyák feltétlenül kiirtatnak.

3. Szabadon járó kutyák össze fogdos-tatván, azonnal kiirtatnak és tulajdonosuk kihágási uton szigorúan büntettetnek.

4. Veszett, vagy gyanús eb által meg-mart, vagy egyébként veszettség, fertőzés gyanújában álló ebek és macskák feltétlenül kiirtatnak.

5. A veszettség terjedésének, vagy szét-hurcolásának megakadályozása érdekében elrendelem, hogy ebzárlat alatt álló területről ebeket és macskákat csakis l-ső fokú állateg. hatóság engedélyével szabad el-szállítani más helyre.

Végül figyelemzetnek a kutyatulajdonosok, hogy az idézett F. M. rendelet értelmében kutyák, illetve macskák kiirtása iránt, az elsőfokú közigazgatási hatóság által hozandó határozatok, tekin el nélkül az esetleg beadott felebbezésre, mindenkor **azonnal végrehajtandók**.

Hangsúlyozni kívánom még azt, hogy a veszettség elfojtása és terjedésének megakadályozása érdekében tett hatósági intézkedéseket **kérlelhetetlen szigorral** fogom végrehajtani.

Debrecen, 1922. július 14.

Rostás István s. k.,
városi előjáróság vezetője.

— **Reggelig tartó táncestély a Royalban** augusztus hó 6-án vasárnap gyümölcsüzettel egybekötve.

— **Drágább lesz a posta.** Az új tarifatervezet a következő: A **levelezőlap** díja belföldre 2, külföldre 5 és 7, az **ajánlás** díja 12, az **expressz-díj** belföldre 21, külföldre 100, a külföldi csomagforgalomban az 1, 5, 15, 20 kilogramos csomagok szállítási díja 90, 150, 270, 390 és 510, a belföldi csomagforgalomban egy kilóig 10 és tovább 15, 35, 55 és 70, a belföldi távirati szó 4, a legkisebb távirat 40, külföldre egy szó 15, a legkisebb külföldi távirat 150 korona. A **nyomatványok** díja belföldön kétszeres, a külföldre másfélszeres, a **hirlapküldemények** tarifája pedig legalább egy korona lesz.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál: dr. Bötökös Béla s. lelkész, délután 5 órakor predikál: Durkó Gábor esküdt felügyelő. Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál: Peleskey Sándor szénior, délelőtt 11 órakor predikál dr. Révész Imre lelkész, délután 3 órakor predikál: Peleskey Sándor szénior Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Durkó Gábor esküdt felügyelő, délután 5 órakor predikál: Uray Sándor lelkész. (Istentisztelet után ifjúsági egyesületi alakulás.) Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál: Konrad Zoltán helyettes lelkész, délután 3 órakor predikál dr. Révész Imre lelkész Ispótyai templomban délelőtt 10 órakor predikál Gábor András s. lelkész, délután 3 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész. Homokkert imaházban délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla vallásantató lelkész.

Városi kórházban délelőtt 10 órakor a börtvénygyógyászati klinikán predikál Koroknay István th., 11 órakor a szemészeti klinikán Durkó Gábor s. lelkész.

A Templom Egyesület vegyes énekarának tanítási órái: hölgyek részére csütörtökön este 7-8-ig, a férfiak részére szombaton este 7-8-ig. Mindenkor a Kollégium ének- és zenetermében.

A róm. kath. templomban

ma, vasárnap Sz. Anna nyolcadán 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szent mise, 10 órakor nagymise, utána szent beszéd, délután fél 4 órakor vecsernye, 4 órakor szent olvasó.

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-u. 3. sz.) Az istentiszteletet folyó hó 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas Győző lelkész végzi.

— **Újabb béremelés a nyomdász-iparban.** A Magyarországi Grafikai és Rokoniparosok Főnökegyesülete e hét végére 33 százalékkal emelte a könyvnyomdai és rokonipari munkások eddigi hetibéretét. Az új megállapodás szerint ezentul havonta veszik számban a megélhetési viszonyokban beállott változásokat.

A gabonaiózsde üzleti ideje.

A tőzsdetanács pénteken ülést tartott és megállapította annak a felterjesztésnek a szövegét, amelyet a pénzügyminiszter által a nemzetgyűlés elé terjesztendő adójavaslatokra vonatkozóan a pénzügyi kormány felhívására ismételt tanácskozás után kidolgozott. A tanács kimondotta, hogy folyó évi augusztus hó 1-től kezdve a **gabonaiózsde üzleti ideje** délelőtt 11 órától délután 1 óráig tart és az üzletidő leteltével az árutőzsde termét azonnal bezárják.

Népszámláló biztosok figyelme.

Győrffy József (Elep), Pálffy Lajos (Pacz), Kökényesi Endre (Kömlyös-ut 66.) urakat felhívom, hogy a náluk levő népszámlálási anyagot a városi statisztikai hivatalhoz (városháza, földsz. 5.) haladéktalanul sziveskedjenek bevinni.

A márka zuhanása.

Berlini tudósítás szerint a dollar újabb drágulása és a márka árfolyamának újabb súlyos esése Németország politikai és gazdasági körében kettős aggodalmat kelt. Több lapnak az a nézete, hogy az új áruhasadás összefüggésben van Bajorország külön törekvéseivel és az ipar- és kereskedelmi világ Bajorország magatartása által a birodalomnak nemcsak politikai, hanem gazdasági egységét is veszélyeztetve látja.

Zeneiskolai állások betöltése.

A városi tanács tegnapi ülésén utasította a zeneiskolai bizottságot, hogy a városi zenedénel üresedésben levő állások betöltésére vonatkozóan három nap alatt tegyen előterjesztést.

Kulcsár Imre és Fia

Mindenféle katonai és egyenruházati cikket viszont eladásra is tart.

EGYHÁZ-TÉR 4. SZ.

Egyedüli szaküzlet. Nagytempl. jobbra.

Tud. egyetemi-, leány- és fiú deak sapkagyártás.

— !? Gazember ?!

Megloptak egy 109 éves embert. A tolvajok előtt, úgy látszik, ma már semmi sem szent, mindegy nekik rang, hivatal, kor, tekitély. Erre vall legalább, hogy egy istentől elrugaskodott zsebtolvaj a napokban meglopta Székesfehérvár legidősebb, legöregebb adófizető polgárát, tekintetes Mecsery Istvan urat, aki pedig még 1813-ban látta meg a napvilágot, így tehát 109 éves volt aratáskor. Felballagott nagy tusan a fehérhaju, hajlott hátú, rövidlátó Mecsery polgártárs a rendőrség s panaszt tett a lelkiismeretlen tolvajbelyár ellen, aki nem átalotta meglopni az ilyen magával tehetetlen aggot sem s megfosztotta 600 koronát kitevő vagyonkájától, ami pedig, mi tőrés, tagadás, mégis csak pénz még ebben a csudavilágban is. De hiába, — sőhajtotta az öreg keservesen — nincs már az emberekben zsványbecsület sem... A panaszt annak rendje-módja szerint felvették s megígérték az öregnek, hogy majd előkerítik a tolvajt is, a pénzt is s akkor rendben lesz minden, de pár nap g legyen türelemmel, merthogy hát az Uristen sem teremtette meg egy nap alatt a világot... Tavozóban az egyik rendőrtiszt akavatlantul is megkérdezte az öreg polgártársat, hogy miért nem megy be az aggintézetbe, a menházba, hiszen nehéz az élet, s ott gondját viselnék akár még száz évig is. Az öreg csak esóválja a felét, végül mégis csak kiböki: — Gondoltam én erre, tekintetes urak, de nem merem megpályázni az oda való felvételt. Mert hogy a polgármester ur igazgatja ezeket a dolgokat s ő még alkaptány korában huszonnégy órára lecsukatott botrányos részegségért... S hiába, én az itókat megest is csak szeretem...

Tollázkodó oláhok. A madártani intézet hivatalos folyóiratában az *Aquila*-ban olvassuk, hogy az oláhok, amikor megszállva tartották Hódmezővásárhelyt, kirabolták és tönkretették az ottani gimnáziumban őrzött híres Wagner-féle madárgyűjteményt. A muzeum ajtaját kifizetve, oda behatoltak, a tojásgyűjteményt teljesen összetörték, az ott talált kitömött madarakat pedig megtollazták. Rumuny sapka mellé így került a kócsag, a sas, a barátkeselyű, az ölyv, a sarkibuvár, a páva, a fácán, a tuzok, a sikefajd gyönyöüi toljazata. A tiszték a színesebb farkollakot huzgálták ki, a bakáknek már csak a szárnyak maradtak.

Ez a kis történet azokat a muszkákat juttatja eszünkbe, akik 1849-ben, Világos után a budapesti Nemzeti muzeumban előbb megcsodálták a kétféü embrióit és más természeti ritkaságokat, majd, a látogatás kellemes befejezéséül leitták róluk a spirituszt.

Sándor Mátvás a Pathé film-gyár magyar tárgyú világslágere kerül bemutatásra a *Meteor* mozgóban vasárnap. Jegyélvétel szombaton délután két óratól.

A reáliskolából. Közlöm az érdekelt tanulókkal, hogy a javító és magánvizsgálati engedélyekre beadott kérvények elintézése megtörtént. Az eredmény *Fazekas Mihály főreáliskola* hirdető tábláján olvasható. A javító és magánvizsgálatok ideje aug. 30. 31. Az érettségi vizsgálatok írásbeli ideje szept. 5. 6. 7. szóbeli 9-én délután fél 4-kor. Az I. osztály felvételi vizsgálata aug. 31. reggel 8 órakor lesz. Az I. osztályra előleges jelentkezés aug. 25-ig tart. Igazgató.

Tábornok temetés

Tegnap délután helyezték örök nyugalomra *Schnörch* Gyula nyugalmazott vezérőrnagyot, aki itt Debrecenben hunyt el 74 éves korában.

Temetése teljes katonai díszsel, impozans keretek között folyt le. Elöl ment *Kratochwill* Károly vezérőrnagy, körletparancsnok lovas kíséretével, majd egy szakasz lovasság, három szakasz gyalogság következett, utánna a katonazenekar, amely komor gyászindulokat játszott. A dobok fekete posztóval voltak bevonva. Ezután egy tüzér piros párnán az elhunyt katonai kitüntéseit vitte. A halottas kocsit hat, fekete tüzérlő húzta, a lovakat délceg tüzérmesterek lovagolták. A koporsón volt az elhunyt kardja, tiszti sapkája. A halottaskocsit a helyőrség tisztikara és jóismerősei követték, majd a csendőrség szakasza következett. A gyászmenetet a tüzérség féllütege zárta be.

A temetési szertartást *Lindenberger* János pápai prelátnus végezte nagy papi segédlettel.

Az elhunytban *Schnörch* ezredes, a debreceni körlet vezérkari főnöke édesapját gyászolja.

— **Jön Lady Hamilton.**

Kassa és Pozsony népessége. *Prágából* jeientik: A Kassán és Pozsonyban tavaly megtartott népszámlálás, a következő eredményt mutatja ki: Pozsony összlakossága 93327, ebből cseh, illetve tót 37999 (40.7 százalék) német 27043 (28.9 százalék) magyar 21113 (22.6 százalék) zsidó 4022 (4.3) más nemzetiségű 3160 (3.5 százalék.) Kassa összes lakossága 52299, ebből cseh, illetve tót 31811 (60.9 százalék) német 2296 (4.3 százalék) magyar 11796 (22 főt százalék) zsidó 5596 (10.5 százalék) más nemzetiségű 776 (1.7 százalék.)

— **A hamburgi Überseewoche.**

Európa minden nagyobb állama rendezett a mult évek folyamán és az idén is árumintavásárokat. Franciaországban: Lyon, Páris, Bordeaux. Olaszországban: Triest, Florenc, Pádua. Németországban: Lipese, Drezda, Bréma, Köln. Magyarországon: Budapest, „Keleti Vásár.” „Áruminta vásár,” sőt Oroszország is megmozdult e téren már a maga halódó iparával. Most arról értesülünk, hogy augusztus 17-től kezdődően a híres Hanzabund egyik legjelentősebb városa, a legnagyobb német kikötőváros: Hamburg fog rendezni egy hétig tartó vásárt, melynek programja: Európa újjaépítése és bemutatásra kerül a kereskedelem, ipar, pénzügy, hajózás, városépítés, ipar, telepítés, művészet, egysszóval a mai Németország anyagi és szellemi kulturájának minden dokumentuma. A vásárt különösen az amerikai tőke érdeklődésének céljából fogják rendezni.

— **Alku Máramarosziget felett.**

A Kassán megjelenő Magyar Hirlap illetékes helyről jelenti, hogy Csehország és Románia képviselői között tárgyalások folynak arról, hogy Máramaroszigetet az Erdőskárpátokhoz csatolják.

Kortések a vádlottak padján

A nemrégiben megtartott nemzetgyűlési képviselőválasztásokból kifolyólag több feljelentés érkezett a debreceni kir. ügyészséghez. A panaszok mind a választásokkal kapcsolatos visszaéléseket tartalmazzák.

Az első vádindítvány most készült el az ügyészségen és pedig *Farkas* József 42 éves hajduhadházi lakos ellen, akit közokirathamítás büntetével vádolnak.

A választási rendelet előírja, hogy azon egyén ellen, aki az ajánlóivekre más nevet meghatalmazás nélkül aláírja, bünvádi eljárást kell indítani közokirathamítás miatt. Emiatt indítottak eljárást *Farkas* József ellen is, aki felfogadott kortese volt *Vági* István ottani szocialdemokrata jelöltnek, aki azonban az ajánláshoz szükséges aláírásokat sem tudta megszerezni. *Farkas*, hogy a veszett fejének legalább a nyelét megmenthesse, — hogy az aláírások meglegyenek, ráirta az ajánló ivre *Szabó* Márton nevét. Kiderült azonban, hogy *Szabó* erre nem hatalmazta fel.

Farkas ellen most megindult az eljárás s közelesen főtárgyalásra kerül a sor.

Igen sok feljelentés érkezett a nagylétei s berettyóújfalui kerületből is, ezeknek ügyében még folyik a vizsgálat.

— **Betörés Karcagon.**

A karcagi államrendőrség értesítette a debreceni államrendőrséget, hogy a mult héten Karcagon, a Fő-utcau nagy betörés történt. Ismeretlen emberek behatoltak *Csenda* Imre gazdálkodó házába s onnan sok párnát, ágyceritőt, lepedőt, inget, fürdőkadat, 1500 korona készpénzt, összesen körülbelül 50 ezer korona értékben elloptak. A karcagi rendőrség megállapítása szerint a betörők Debrecen felé szöktek. A debreceni rendőrség megindította a nyomozást.

— **Jön Lady Hamilton.**

— **Halálos zuhanás a szekérről.**

Végzetes szerencsétlenség történt tegnap Hajduböszörmény közelében, az eleméri országoton *Varga* Antal hajduböszörményi gazdálkodó délután hazafelé hajtott szekérével, amely rogyásig tele volt friss-learatott buzakereszteket. *Varga* a szekér legtetéjén ült, körülbelül három méter magasságban. Az ut rendkívül rossz volt s egy zökkenőnél *Varga* leesett a szekérről és pedig oly szerencsétlenül, hogy rögtön szörnyethalt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta. Vargát özvegye s hat árva gyászolja.

— **A tüzoltóság gyakorlata színházi tűznél.**

A debreceni hivatásos tüzoltóság érdekes gyakorlatot tart augusztus hó 2-án, kedden, alkalmatlan idő esetén 3-án, szerdán reggel fél 8 órai kezdettel. A feltevés az lesz, hogy a Csokonai-színházban tűzvész támad s a tüzoltóság bemutatja a tüztámadási és életmentési műveleteket. Az érdekes és tanulságos gyakorlaton a hatóságok s a sajtó képviselői részt vesznek.

— !? Gazember ?!

Pályázat internátusi helyre. A főváros tanácsa által néhai József főherceg emlékére létesített alapítványi helyek közül egy fiu- és egy leányinternátusi hely betöltésére pályázat hirdették. Pályázati feltételek a debreceni katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza, félemelet 14.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jablonszkyne szőnyeg- és gobelinszővő iskolaja a nyári szünet elteltével *augusztus 1-én* új tanfolyamot kezd. Tanítja a szőnyeg- és gobelinszővés minden alakját a valódi perzsákkal, kelimekkel stb. teljesen egyenrangú művészi kivitelben. Fonalanyaga új beszerzési forrásból a legkitűnőbb minőségű és a legolcsóbb. Közökhajra tanítja rövidebb tanfolyamon csak a perzsa csomózást is, miáltal bárki rövid idő alatt a legszebb perzsaszőnyegeket készítheti el otthon kitűnő kivitelben s a legolcsóbb áron. Tanítványok felvétele mindennap délelőtt és délután József kir. herceg-utca 40. sz. alatt.

— **Jön Lady Hamilton.**

Beiratkozás ideje a budapesti egyetemen. A budapesti tudományegyetem rektora értesíti a beiratkozni szándékozó ifjuságot, hogy az 1922—23 tanév első félévére a beiratkozások és beiktatás szeptember 1-ével kezdődnek és bezárolag szeptember 11-ig tartanak.

— **Adomány a Patronage részére.**

A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank igazgatósága id. Rickl Antalné elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 1000 koronát adományozott a Patronage egyesület védelme alatt álló elhagyott árva gyermekek felsegélyezésére. A kegyes adományért ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az Elnökség.

NAPIREND

Julius 30 1922 Vasárnap

Prot.: Judit. Kath.: Judit.

A Meteorológiai Intézet időjósolata:

Tutnyomóan száraz idő várható, hőemelkedéssel.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Eva”, Woith Ilonka vendégszerzésével. Déután fél 4 órakor: „Boszorkány”.

Nyári szinpad este 9 órakor a Magyar Házban

Az ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 11 órakor Piac-utca 26.

A Birkozi Szövetség Keleti Kerületének tisztújító közgyűlése d. e. 10 órakor az Ipartestületben.

Diögyöri AC—DTE barátságos football-mérkőzése d. u. fél 9 órakor a nagy-erdei pályán.

Testvériség—DVSC barátságos football-mérkőzése d. u. fél 6 órakor a diöszegi uti vasutas pályán.

Az Ébredő Magyarok Egyesületének közgyűlése d. u. 5 órakor Egyház-tér 13. sz. alatt.

A Keresztyén Ifjusági Egyesületek világ-szövetsége debreceni csoportjának alakuló ülése d. u. 5 órakor a Kossuth-utcai ref. templomban.

Julius 31 1922 Hétfő

Prot.: Oszkár. Kath.: Loyala Ignác.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Sulamith”.

Nyári szinpad este 9 órakor a Magyar Házban

Kereskedők és iparosok nagygyűlése d. u. 6 órakor Kereskedő Tarsulat disztermében.

SINGER VARRÓGÉPEK

egyedüli beszerzési helye

Singer Co. varrógép részvény-társ.

DEBRECEN, PIAC-U. 79.

Varrógép alkatrészek, tűk, olaj, szijak, elsőrangú varró-, himző- és tömőfonalat.

— **Orvosi hír.** Dr. Göndör Arnold fogorvosi rendelését újból megkezdte. Kossuth-utca 25.

— **Halálozás.** Mély séges fájdalommal, de a Mindenható Isten bölcs rendelkezésében megnyugodva, szomorú szívvel tudatjuk, hogy forrón szeretett gyermekünk, testvérünk, unokánk, keresztteánykánk, unokahugunk, unokatestvérünk s kedves kis rokonunk **Vitárus Bözsike** ártatlan életének 2-ik évében, folyó július hó 28-án, este 10 órakor, 2 heti súlyos szenvedés után visszadta angyali lelkét Teremtőjének. Drága kedvesünk földi részét folyó július hó 30-án, vasárnap délután 3 órakor fogjuk Eötvös-utca 85. számú házuoktól, a református egyház szer-tartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban végső nyugalomra helyezni. — Debrecen, 1922 július hó 29. A béke angyala örökön korán elköltözött kedvesünk porai felett! Bánatos szülei: Vitárus Sándor és neje Kálmán Erzsébet. Testvérei: Feri, Gyula, Pista, Jóska. Nagyszülei: Vitárus Benjámín, Kálmán József. özv. Portörő Balintné sz. Kálmán Juliánna. Keresztszülei: Vitárus Béla nejjével Hock Emmával és gyermekeivel. Nagybátyjai és nagynénjei: Vitárus Gyula nejjével és gyermekeivel, Dr. Ferenczy Gyula nejjével és gyermekeivel. Csapó József nejjével és gyermekeivel. Szilágyi István nejjével és gyermekeivel. Kálmán István nejjével és gyermekeivel. Valamint nagyszámú közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó temetk. vállalat, Kossuth-utca 6. sz. rendezi.

— **Vasutasok mulatsága a Nagyerdőn.** A máv Horthy Dalegyet augusztus hó 6-án délután 4 óras kezdettel a poigári lövölde mögött majalist rendez, melyre a vasutas-ság barátait, Debrecen közönségét tisztelettel meghívja. A tevékeny vezetőség mindent elkövet, hogy mindenki jól érezze magát a délutánon. Borsátor, lacikonyha, hideg büffé a test igényeit elégíti ki, míg a jobbnál-jobb dalszámok, kuplék, mindenféle mókázás és végül és főleg a *tánc* kellemesen szórakoztatja majd a közönséget. A műsor délután 6 órakor kezdődik.

— **! ? Gazember ? !**

— **Nálunk a cukor, Csehországban a téglá.** A cukor eltűnt, mert elrejtették, hogy majd a külföldről: Javából vagy Csehországból importált cukor magasabb áron adják el se az alacsonyabb belföldi áron. A cseheknél pedig a téglá körül van baj. A cseh kormány engedélyt adott 700 vagon magyar téglá behozatalára s utóbb kiderült, hogy az összes magyar téglát egy rima-szécsi kereskedő kapta, aki aztán a 100 százalékkal olcsóbb magyar téglát belföldi áron árusította, holott a téglák alakja is kisebb volt a cseh tégláknál. A visszaélés ügyében a cseh kormány szigorú vizsgálatot rendelt el. Nálunk pedig razziat tartanak az elrejtett cukor arukészletek felutatására. Ugylát-szik, a mai kereskedő moral mindendütt egyforma.

— **Csempészett ezüst** meglehetősen bőségben van a budapesti piacon, melynek legnagyobb része Jugoszlaviából és Romániából kerül hozzánk, mert a mai magas árak mellett az ezüstbírázs megtafalja a maga szándékát. Sajnos, hogy elhibázott ezüstíveti rendeletünk folytán az ezüst nem marad meg nálunk, de tovább halad a gazdagabb nyugat felé.

— **Az Ébredő Magyarok** Egyesülete vasárnap július 30-án délután 5 órakor központi klubhelyiségében közgyűlést tart, amelyre a keresztény nemzeti eszme minden igaz hívét meghívja és tisztelettel várja az **Elnökség.**

Ha őszül a haja

próbálja meg egyszer a méregmentes **Diana-hajfestőt,**

mely 17-féle színváltozatban kapható és így mindenki tetszése szerinti színt érhet el. Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R. T.

Budapest, V., Nádor-u. 30.

A gondos háziasszony állandóan kéznél tartja a MEINL maltin kakaót gyermekei számára.

Színház

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: *Boszorkány.*
Vasárnap este: *Éva.* (Voith Ilonka vendégfellépő.)
Hétfő: *Sulamith.* (Karszemélyzet jutalomjátéka.)

Székely Zizi és Heltay Andor

két mélydallamu és erős hangszor volt a Csokonai-színház utolsó két esztendei együttesének sokszor zavaros orchesterében, két erős hangszor, amelynek határozott és tökéletes dúja athevitette az egész zenekart és amelynek tiszta hangjai lüktető frissességgel és elev nésséggel maradtak meg minden színházjárónak a szívében.

Székely Zizi a Csokonai-színház színpadáról indult el most két esztendeje s már akkor láthatólag anynyi helyzeti energiát, anynyi ígéretes értéket hozott magával, hogy szép tehetségének kifejlődése csak idő kérdése volt. A *Heidelbergi díkület* és a *Tündérlaki lányok* a szélső határállomások a tisztá és töretlenül nagyvonalu evolúciónak, amit Székely Zizi színjátéssza két év alatt produkált s a teljes kiérés sokkal hamarabb érte utól, mintsem várható volt. Mert hiszen Székely Zizi ma már a magyar színpad leg-többet ígérő naivainak egyike, holott alig nőtt még ki a növendéksorból.

Nagyon tiszta és nagyon finom az a hang, amit a színpadon megütött, esőndes és halk, amint hogy egész egyénisége az, de ritka intenzitású és hosszan rezonáló. Friss gyöngédségnek, szelid románcokra emlékeztető lágy és büszke bájosságnak, ábrándos könnyedségnek és üde okosságának finoman érezett szövvénye minden egyes alakítása s csak nagyon kevesen vannak ma a magyar színpadon, akik az édes és nemes meleggel átjáró, gyöngéden

mely érzelmességet s a szegénység költészetét annyira egyszerűen és mégis oly erősen és színesen tudnak reprezentálni, mint Székely Zizi. Azok az alakok, amiket a Csokonai-színház színpadára állított, gracilis finomsággal, szinte feltő vigyázottsággal, hogy el ne törjenek, maradaudó értékekkel gazdagok s a budapesti Vígyszínházban is bizonyára nagyon meg fogja tudni állani azt a heiyet, amit tehetsége számára kijelölt.

Heltay Andor nem szerette a maszkot, amint hogy egyáltalában nem szeretett semmi külső és erőszakos eszközt. A külsőségeknek ez a szándékos kerülése, a nagy egyszerűsítésre való törekvés annál érdekesebb volt, mert Heltay Andor a tépelődő, töprengő színész-lájtából való: mindig egy értelmi koncepcióból indult ki s ezt a konstrukciót hevitette izzóvá a nagyon belülről és nagyon mélyről jött atérzéssel. Művészi szeszibilitásának magasrendű fokára jellemző, hogy emellett az értelmi színjátéssza mellett is ugy tetszett, mintha mindent eldobott volna, csak a szívet tartotta meg s onnan jönnek azok a mélyen emberi hangok, amelyek gyakran a megnyilatkozás erejével hatottak. Valóban az atlényegülésnek ez az iluziója, a tökéletes természetességi volt ennek a szándékaiban és esz-közében nagyon tiszta művésznék főtörekvése s a probléma súlyosságával egyenértékűek a megoldásai. Annal nagyobbra értékkelendő ez, mert Heltay Andor nagyon sokszor és nagyon sokfelét játszott a Csokonai-színházban, az operettek mérészvonalu karrikaturáitól el a mély líraju drámai alakokig s valóban csodálatos, hogy maról holnapra megért benne minden szerep és hogy mindig tudott valamit adni hozzá magából.

Ha mást nem, legalább azt a nagyon jelentős valamit, ami annyira sajátos jellemzője: az előkelőséget, a durvaság hiányát. Legtöbbször pedig bizonyos enyhe szomorúságot, titkos fájdalom kizengéseket valami szépség és nemesség után. A stílzáló színjátésszának volt talán csaknem egyedüli képviselője a Csokonai színház színpadán, játékeszköz-zeinek egyszerű vonalaival, legfőképp pedig beszédével, eleven, a fogalmi és zenei értékeket egyaránt hangsúlyozni tudó dikciójával. S mindig a drama egész kompozíciója volt előtte, mindig az együttes és sohasem a saját sikeréért játszott, nem volt zavaró és nem volt tolakodó. Heltay Andor egész és szuggesztív egyéniség, művészetében pedig nagyon szolid s ez a végső megállapítás, ha halványnak tetszik is, igen sokat jelent.

Számaira is csak átmeneti állomás volt a Csokonai-színház oda, ahol minden nagy magyar színésznek helye van: Budapestre, de azért ő is mindenkor otthon lesz a Csokonai-színházban. Epen ugy, mint Székely Zizi, akivel együtt utolsó fellépésükkor előkelő közönség vett tőlük meleg és bensőséges bucsút, mert hiszen a Csokonai-színház színpada alakításai emléktől gazdag.

(bl.)

Voith Ilona tegnap lépett először színpadra, még pedig a Csokonai-színház előkelő színpadán és a vállalkozás súlyosságához mérten meg is állotta helyét. Nem ugyan azzal, hogy a befejezettséghez csak közel is álló alakítást produkált volna, hanem mert sok ígéretet hozott magával a színpadra, még pedig értékeseket. Ezek azonban egészen más

feladatok megoldására tönkék ká-pessé, mint az *Éva* bájos és törekény finomságu címszerepének megformálása, amihez a Voith Ilona énekesnői, színészi egyénisége pedig még inkább, tulságosan is sulyos. Sőtét, érzékies színezetű, nagyterjedelmű hangja erős és hajttható, de nem eléggé kulturált, jáéka ösztönösen intelligens, de mértéken felül modoros. Talán elsősorban tulfutott temperamentuma miatt, a szilaj és hajlékony hűvnek fölössége miatt, ami drámai erejében az opera-színpad felé mutat, de az operett könynyed kereteit rögtön szétpattintja. Az azonban kétségtelen, hogy hangjában sok lehetőség van s ha szilaj hevét, amiken a párdúc hajlékossága ösztönösen megvan, jó vezetés mellett ökonomikusán fel-tudja aprózni, nagyon érdekes és értékes énekesnővé fejlődhetik a ne-hezebb fajsúlyu operettekben is. A közönség tegnap este ezzel az elő-legezett bizalommal fogadta, rokon-szenvesen.

Színház és mozgószínházak közleményei:

Utolsó vasárnap a Csokonai színházban. Vasárnap délután lesz **Halassy Mariska és Rubinyi Tibor** utolsó fellepte. **A boszorkány** kerül színre mérsékelt helyarakkal. Este **Éva** van műsoron, melyben a tegnap oly forró sikert aratott **Voith Ilonka** bezárja az idei szezon. Hétfőn a karszemélyzet jutalomjátéka lesz.

Az Atléta király c. legújabb **Albertini** film attrakció előadása iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg a közönség körében. E kiváló 2 részes kalandorregényben **Albertini** felejtelen bravuros alakításokat produkál. Ma utoljára 5, 7, 9 órától.

Fatty mint összeesküvő az **Úr-ánában.**

Petrovich Sz. és Lóth Ila legjobb szerepüket játszik ma az Apollóban, a Tizenegyedik című nagy sikerű két részes kalandor történetben. Mind a két rész egy előadásra lesz bemutatva. Előadások 3, 5, 7 és 9 kor.

Az idei szezon legjobb vigestje holnap hétfőn az Apollóban a **Chaplin** — **Ö** — **Fridolin Cognastia** és egy pompás 5 felvonásos amerikai vígjáték 7 és 9-kor.

SPORT

Diósgyőri A. CTD barátságos mérkőzés. — **Nagyerdő pályá,** du. fél 6 órakor. Az északi s keleti kerület körülbelül két, teljesen egyenrangú csapatának küzdelmét élvezheti vasárnap a közönség. Diósgyőr már szerepelt Debrecenben egy sorleg-mérkőzés alkalmával s a legjobb benyomást keltette. A DMTK-t legyőzte, a DVSC vel 0:0 arányban eldöntetlenül játszott. Erős küzdelem után most a DTE győzelmét várjuk.

Testvériség—DVSC barátságos futball-mérkőzés, **Diósgyőri pályá** du. fél 6 órakor. A DVSC vasárnap a fővárosi II-od osztályu Testvériség csapatát látja vendégül, amelynek erőviszonyát tekintve, vele sikerrel veheti fel a küzdelmet. Azonban a Vasutasoknak teljes erejükkel s nagy lelkesedéssel kell játszaniok, ha győzni akarnak.

Ujfehértón játszik vasárnap délután a DMTK jefőmában levő ifjusági csapata. A tavaszi szezonban elért kiünő eredményei után 1—2 gólos győzelmet jósolunk neki, noha eldöntetlen sem lenne meglepetés.

Észak-Kelet atletikai küzdelme. Rendkívüli érdekes atletikai verseny lesz ma, vasárnap Nyiregyházán, ahol az Észak s Keleti kerület válogatott atletái mérik össze erejüket. A győztes feltétlenül Kelet lesz, amelynek atlétagárdája, különösen a debreceniek, sokkal jobbak, mint az északiaik. Körülbelül 9:3, legrosszabb esetben 8:4 arányban győznek a Keleti atleták.

KÖZGAZDASÁG

Decembertől júliusig

Az osztrák valuta romlását tünteti fel az alábbi kis táblázat:

	1921 dec.	1922 jul. 18.
Zürich:	1921 dec.	1922 jul. 18.
Bécsi kifizetés	0.19	0.01
Osztrák bankjegy	0.11	0.02
Wien:	1921 dec.	1922 jul. 18.
Márka	28 87	79 45
Dollár	5372—	37044 —
Font	21990—	164875—
Svájci frank	1028.75	7098.75
Francia frank	416.80	3069—
Lira	219.90	1084.70
Prága	79.07	839.90
Budapest	8.08	27.87
Varsó	1.71	6.68

A cseh juhtenyésztés tönkrement a földbirtokreform észszerűtlen végrehajtása, a gyapju árának esése és a múlt év végén beállott szárazság és takarmányhiány következtében. Különösen észak Csehország németajku vidékein ment tönkre a nemrég még virágzó juhtenyésztés.

A világ bortermelése. A világ múlt évi bortermelése összesen 130 és fél millió hektoliterre rugott. Első helyen áll Franciaország 50.7 millióval, második helyen Olaszország 33 millióval, a harmadik hely Spanyolországé 19.2 millióval, a negyedik Portugália 4.84 millióval, ötödik Argentína 4.6 millióval, végül a hatodik Csonkamagyarország 3.4 millió hektoliter bortermeléssel. Az első hat jelentős bortermelő állam összes termése körülbelül 116 millió hektoliter volt. Magyarország után következnek: Jugoszlávia, Görögország, Chile, Románia, Németország, Bulgária. A többi államok 1 millió hektoliternél kevesebbet termelnek Törökország és Cyprus kivételével, ahonnan azonban hiányoznak a statisztikai adatok.

A sorsjegyzület pangása. Valutánk leromlása következtében a magyar sorsjegyek mind külföldre vándoroltak ki, ahol azokat olcsón összevásárolták. A bankokban, a tőzsdén, magánosoktól egyáltalán nem lehet sorsjegyeket vásárolni. A sorsjegyekre adott lombardkölcsönök is megszűntek s ép így megszűnt a sorsjegyek részletfizetésre történő eladása is, mert az ilyen eladással járó nyomtatványok költségei felemésztenék az eladással járó hasznot.

Lengyelország pénzügyei. Lengyelország állami bevétele az utolsó évben 600 milliárd lengyel márká volt, a jelenleg mutatókozó deficit meghaladja a 400 milliárd márkát. A deficit főleg a 427.000 főből álló köztisztviselői kar fenntartásának költségeiből és a posta, valamint a vasut terheiből áll. A lengyel pénzügyminiszter foglalkozik a posta és vasut bérbeadásával s különböző adó- és tarifaemlésekkal szeretné azt elérni, hogy a jövő évi deficit 130 milliárddal csökkenjen.

A trieszti kikötő forgalma jóval kisebb, mint volt a béke idején. Trieszt ma egyike az olasz kikötővárosoknak s csak azóta lendült fel a már teljesen halódó forgalma, amióta Olaszország az utódállamokkal különböző kereskedelmi szerződéseket kötött. Az elmúlt évben 9869 hajó, 2 és fél millió tonnatartalommal fordult meg Triesztben, melyből a szárazföldre 140.000 vagon árut továbbítottak. A szárazról exportált áruk 15 millió mázsa sulyban, főként takarmány, fa, ásványolaj, vasérc, butor és faárúkból állottak.

Galamtényesztők gyűlése. Ma alakul meg a Keletmagyarországi Baromfi- és Galamtenyésztők békéscsabai fiókjá. A békéscsabai tenyésztők száma igen nagy, úgy, hogy az alakuló gyűlésen, amelyre Debrecen-

ből is többen mennek le sokan vesznek részt.

A hagyma-forgalom szabályozásáról illetékes helyen a következőket közlik:

A sajtóban a hagymatermelés, a hagyma-forgalom kérdéséről a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban. Azok az adatok, amelyeket a termelői érdekeltség a hagymával bevetett területekre vonatkozóan adott, hamisak és nagyon optimiztikusak azok az adatok, amelyek szerint a hagymatermelő területek nagysága körülbelül 4000 kat. hold.

Tulzottnak lehet mondani a különböző érdekeltségek részéről a forgalomba hozott varható termés eredményét is. Biztos csak annyi, hogy az ideai hagymatermés jobb a tavalyinál. Kétségtelen, hogy a kivitel augusztus 1. után tovább nem engedélyezik, mert ez indokolatlan áremelkedést idéz elő. A kiviteli illetéket természetben fogják megállapítani. Ez olyan magas lesz, hogy a hatóságoknak módjukban lesz ezzel az esetleg indokolatlan áremelkedést megakadályozni. (MTL.)

A világ gummitermése meghaladja az évi 400.000 tonnát, míg a szükséglet csak évi 300.000 tonnára rug, sőt az elmúlt évben a piacok felvevő képességének csökkenése miatt csupán 260.000 tonna volt. Miután a gummitermelés sokkal nagyobb a szükségletnél a holland és angol gummitermelők elhatározták, hogy a gummiták kímélése okából is mérsékelni fogják a termelést.

A tőzsde

Magyar korona: 30.

Magánforgalom Valuták

Napoleon 6375—6425, Angol font 7275 7325, Dollár 1660—680, Francia frank 13650—13750, Márka 300—310, Lira 7475 7525, Osztrák kor. 4.30—4.50, itabél 3150—2.50, Lei 1040—060 Szokol 3835 855 Svájci frank 317.50—31850, Korona dinár 1990—1910, Lengyel márká 25.0—26.00.

Devizák

Amsterdam 650—0, Koppenhága 322 00, —327.00, Krisztiania 260.00—265.00, London 7425—7475, Berlin 302.00—312.50, Milánó 76.25—76.75, Páris 136.50—137.50, Prága 8800 3830, Stockholm 413.50—7.00, Svájc 294.00—295.50, Bécs 410—430, Zágráb 505.00—515.00, Newyork 1666—1686, Varsó 27.00—28.00.

Zürichi zárlat

Berlin 97.50 Holland 204.80, Newyork 52600, London 2341, Páris 4365, Milánó 2407.50; Brüsszel 4230, Prága 1195.00, Budapest 30, Zágráb 160.00, Bukarest — Varsó 8.50, Bécs 17.50, Osztrák lebélyezett husz.

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg. tiszavidéki 5600—800, egyéb 5600—750, ó buza tiszavidéki 5700—500, egyéb 5700—850, uj rozs 4300—400, takarmány árpa uj 6300 5000—100, ó zab 5800—900, tengeri 5400, repce 110—200, Korpa 3200—3300.

Dollárt,

ARANY, EZÜST
pénzt, mas ldegen
pénzt legdrágá-
ban vesz

Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Kiss József

autó-motor és gépműhely
Erzsébet-u. 20. Tel. 901.

Vésesztergamunkát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan végez, lokomobilokat magánjáratokat átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítottat elad és becserelel.
Autogénheggesztés.

Bethlen-utca 52. szám alatt levő Juhász Ferenczné

féle fűszer és csemege üzletet átvettem, ahol előzőkeny, pontos kiszolgálás mellett a legolcsóbb napi árak mellett igyekezek becses vevőim igényeit kielégíteni. Fűszer, csemegeárú, likör, rum, cognac, bor, ásványvíz, finom cukorka, teasütemény mindenkor a legolcsóbb napi áron. Becces vevőim további szives pártfogását kérve vagyok teljes Kocsák György Bethlen-utca 52. sz. tisztelettel

„Transit Áruforgalmi Vállalat“ Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés

: Zsákkölcsönzés :

Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

Gebauer Károly és Tsa

Debreczen legrégebb és legszolidabb temetkezési vállalata, a legutányosabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknak árengedmény.

Debreczen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Úvegezési és Répkeretezési

munkákat úgy helyben mint vidéken jutányosan készít

Ónody és Hampel

DEBRECZEN, PÉTERFIA-U. 37.

Telefon 12—64.

Gépeket

magánjárátká átalakítok, új tüszekrények készítését és mindennemű kazánmunkát elvállalok. Cséplőgarnitúrákat és alkatrészeit s mindennemű mezőgazdasági gépeket a legjutányosabban készítek és pontosan javítok

Gáll Béla

gép és kazánműhelye
gócséplési vállalata
Szepeségi-u. 28

Telefon 8—40. sz. Bércsépést vállalok.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

**asztalos műhelyemet
Homokkert-utca III. sz.**

alá helyeztem. Elvállalok minden e szakba vágó munkát jutányosan ugyszintén javításokat is

PONGRÁCZ ÁRPÁD

műbutor és épület asztalos
Debreczen, Homokkert-u. 111. szám.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz

Hunyadi-u. 12. Kaczander bankiroda

Telefon 7-54.

Járványos száj és körmőfájás ellen bécsi

Kreolin

ismét kapható

Gyógykezeléshez Kg. 140 K
Fertőtlenítéshez Kg. 120 K

Dr REX chemiai gyár és gyógyszerunagykereskedés r.-t.

Debreczen, Városház épület.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Élesdi mész

darabos és oltott

ASBESTPALA

békebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szovati cserép nagyban és kicsinybeni legolcsóbb beszerzési forrása

SINGER LAJOS

Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

Lengyel KELMEFESTŐ

fest mindennemű ruhákat tisztít legolcsóbban és kifogástalanul
Csapó 95. Széchenyi 18.
Iroda: Csapó-utca 28.

Többtermelés!!

A Hatvani Növénynevelő R.-T.
EREDETI HATVANI
Nemesített őszibuzza

vetőmagjai kat. holdanként
150-400 kg. öbbermelést
biztosítanak. Jögyzesse elő
szükségletét azonnal az
egyedárúsító

Magyar Magtenyésztési R.-T.-nál
BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 1.

Telefon 66-53, 66-54.

Sürgőnycim: GRANARIUM.

Kérje az N. 16. számú ismertetőt.

Saját tenyésztési kiváló, szavatoltan
fajtisza és jó csiraképességű gazdasági
konyhakerti és virágmagvak

Kertészeti és méhészeti eszközök.
MONORI MAGKERESKEDÉS
árjegyzéke ingyen és bérmentve.

Julius 21-től 31-ig bezárólag

a gyári árnál is jóval olcsóbban lesznek
eladva az alatti cikkek, u. m.: Kartonok,
résznek, sifonok, zephírek, opál batisztok,
grenadinok, ruhakelmék, lüsterok, haris-
nyák, továbbá 500 méter férfiszövet ma-
radék, melynek vétele most különösen
nagyon előnyös. Menekülteknek, tisztvisel-
őknek és közalkalmazottaknak kedvez-
ésítés naponta délután 6-ig.

a „BÉKE” áruház Szent Anna-u. 5. sz.

LEGSZEBBEN

fest, mos, tisztít

gouyle plissé, tenisz,
krém és selyemruhákat

Libády Andor

HUNGÁRIA gőzmosó kelme és ruha-
festő vegytisztító vállalat Debrecen, Péterfia 4.

Vassodronkerítés
Stukatur nádfonat
Sodronyágybetét
Kocsi ülések

„Universál” gépfonat
legjobb kivitelben készül

NEUBAUER JÁNOS

nádfonat és sodronyműgyáros,
DEBRECZEN,
Kétmalom-utca 4. szám.

Üzleti reklámrajzok vetítéshez

(moziba) és kirakatok részére valamint
műszaki rajzokat megrendelés szerint
készít. Ugyanott villamos szerelési anya-
gok nagy raktára és legolcsóbban ké-
szíti az összes villamos szerelési munkákat

Rovács László Piac u. 21.

RONGYOS

ingeit sem érdemes megfordni,
mikor olcsó árban divatos
szép inget kaphat a

RÖZSZŰRSÉGLETI ÁRUÁZBAN

CSAPÓ UTCA 9. SZÁM.

KONCZ fest és tisztít

mindennemű ruhát
gyorsan és kifogástalanul

DEBRECEN, PÉTERFIA 30.
ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ.

Patkányirtó szerek,

mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszeszek, fog-
kéz és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Drogueriában

Piac-utca 42.
TELEFON 14 80

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szög 15,
aztán szavanként 1-50,
vastag betűs szavak 3 K.
Vasár és ünnepnapokon
10 szög 20 korona.

Középiskolai

tanulók teljes ellátással az
iskolai évre két leányt és
fiút elfogad. Telek-ú. 6.
Utcai lakás.

2 ajtó

tokkal, ablak, t. karéktűz-
hely eladó Széchenyi-ut
28. Tisztviselőtelep d. u.
3-5 között.

Alig használt

keményfa szekrény és
ágyak jutányos áron el-
adók. Kállai, Boeskaai tér
5. sz.

Egy

him gerlice jutányos áron
eladó. Cim a kiadóhiva-
talban.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyenyi-utca 72.
Telefon 1365.

Mosott

őcska rongyot vesz bár-
mely mennyiségben lapunk
kiadóhivatala

Irodavezető

kisasszonyt gyors és gép-
írással felvesz „Transit
Vállalat” Piac-u. 8.

Kiadó

különbejárati esinosan bu-
torozott szoba. Késes-utca
86. szám

Istálló

Rákóczi utca 59. sz. ház-
nál kiadó.

Eladó

hat darab faj három éves
tiszó borju, helyszüke miatt
Ertekezhetni Vár-u. 8.

Pintér Simon műtákos

Szakmában tartó munkákat
a legolcsóbban készítik.
Csapó-utca 27. szám

Két

teljes hálószoba egy ebéd-
lőbutor és gyermekkoszik
eladók. Szent Anna-u. 44.

Ó-buzza

2 mázsa eladó Simonyi-ut
36-b.

Wertheim szekrény

126 cm. magas 53 cm. szé-
les, kifogástalan karban
Püspökladányban Andorkó
Márton lakásán folyó évi
aug. 3 án d. e. 10 órakor
elárvezetetik.

Géptözeq

jó és olcsó tüzelőanyag
megrendelhető Szt. Anna
34. szám alatt.

Forgács István

műorás
Bádoga-s-ú.

FEHÉRTÓI temetkezési intézete

DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház)

Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.

Végez temetéseket helyben és vidéken ju-
tányos árban személyes felügyelet mellett.

:: Exhumál és hullaszállítást vállal! ::

Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Lipesei Szőrmeház

szőrmester
SZÖRME MEGÓVÓ INTÉZET.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat
Szörme festést és kikészítést
Speciál rókafejtést.

Uj üzlet!!

DÍOSZEGI-UTCA és NYIL-
UTCA SAROK.

MINDENFÉLE NYERS-
BORÓK BEVÁLTÓHELYE.

Poloskairtást

vállal felelősséggel a vidéken is

Ráthonyi Gábor hatóságilag engedé-
lyezett féregirtó.

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40 SZ.

Tudatjuk a nagybecsű cséplőgép-, ma-
lom- és géptulajdonos urakkal, hogy a
mai kor igényeinek teljesen megfelelő

GÉPLAKATOS IPARVALLALATOT

nyitottunk.

Elvállalunk malmok szerelését, gé-
pek javítását, mindenféle esztergá-
lyos, géplakatos és kovács
munkát. — Malmi felszerelések
transmissió alkatrészek raktáron.

Előzékeny, gyors és pontos kiszolgálásról biztosítjuk a nagyérdemű közön-
séget azzal, hogy a cég egyik baltagja
a Hajdúmegyei vasöntőde és gépgyár-
nál mint művezető működött.

Kisiparosok

Géplakatos Iparvállalata
Késes-utca 85.

Meggyőződhet arról minden BUTORT
vásárló, hogy buorait, mely saját
gyáramban készülnek a legolcsóbb
gyári áron beszerezheti

Jancsó Testvérek

műbutor asztalosárak és fakoporsók gyára
Debrecen. Gyártelep: Bárczi-utca 3. sz.
TELEFON 10-35.

Zatorraktára Csapó-u. 17. színházi átjár
Rendelésekre fakoporsókat a lego-
lcsóbban szállít. — Árjegyzék ingye.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél-száraz tűzifa, porosz
lemez szén
azonnali szállításra beszerezhető

BARTHA fatelepén,
Ispotály-u. 3-c. Telefon 785.

Szobafestést,

mázolást, frontmeszelést és bu-
torfényezést legizlésebben és
legjutányosabban készít

Kolozsvári István,
RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM. —

Szirek András

elsőrendű uri- és
egyenruha szabósa
Divatos angol szöve-
tek állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje el-
adó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simontfy
utca 17.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, VÉGNEZ
olcsón beszerezni tessék
menni, hol kevésbé használt finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utca 2. sz. (Zenedévelszemből)